

73) Horawitz-Hartfelder, *Briefwechsel*, 232-235, nr. 170, aan Jakob Spiegel (Schlettstadt, 14 juni 1520), 234; vgl. Walter, *Trois profils*, 78.

74) Sint Socrates in het *Colloquium Convivium religiosum*, ASD I.3, 254, l. 710: *sancte Socrates, ora pro nobis*; Thompson, *Colloquies*, 67-68; vgl. Allen IX, 125-133, nr. 2431, aan Willem van Kleef (Freiburg, 26 februari 1531), ll. 289-290: *nullus tamen est quin fateatur Socratem utroque sanctiorem*: er is toch niemand die niet zal zeggen dat Socrates heiliger dan elk van beiden is (nl. Xenocrates en Zeno).

75) McConica, *English humanists*, 168-169; DeMolen, *Spirituality*, 66-67.

76) *Philautos*, Allen I, 543-548, nr. 543, aan Ammonius (Cambridge, 21 december 1513), l. 39.

77) Godman, *From Poliziano to Machiavelli*, 31-33; 32: 'In the fifteenth-century "Quarrel of the Ancients and the Moderns", Savonarola took the side of the avant-garde. From different criteria, he came to the same conclusions as Valla, Poliziano, and (later) Erasmus...'; vgl. 134-179: 'The eloquence of Socrates'; 134-141; Preserved Smith, *Erasmus*, 104, Weiss, 'Ecclesiastes and Erasmus', 99 en n. 76 met verwijzing naar LB V, 954F, vgl. J. Chomarat (éd.), *Ecclesiastes III-IV*. ASD V.5 (Amsterdam 1994) 13: *Apud Italos quidam partiuntur orationem non eodem modo, sed non minus inepte. Prima pars datur exponendo Evangelio, altera Iudaeis confutandis si adsint, tertia prophetiae quam sibi complures illic publice vindicant. Quorum de numero fuit Hieronymus Savonarola (Ecclesiastes III.141-144 13); LB V 985F, vgl. Ibidem, 93: Narrant qui viderunt, hunc Hieronymo Savonarolae fuisse morem, ut interdum sic excandesceret in populi scelera, ut subito se proriperet e suggesto et, imperfecta concione suspensoque populo, domum abiret. Quam hoc illum decuerit nescio, non arbitror tamen arrippiendum in exemplum (Ecclesiastes III.796-799); Allen, IV, 96-107, nr. 1033, aan Albrecht van Brandenburg (Leuven, 19 oktober 1519), ll. 244-252 en n. aldaar bij l. 250; vgl. Allen IV, 420-424, nr. 1173, aan Frans Cranevelt (Leuven, 18 december 1520), ll. 127-136; Allen IV, 463-479, nr. 1196, aan Vincent Dierckx (Leuven, ca maart 1521), ll. 224-242; vgl. Van Herwaarden, 'Erasmus van Rotterdam: beeld en werkelijkheid', 201-203.*

78) Allen I, 268-271, nr. 116, aan Johannes Sixtinus (Oxford, november 1499), ll. 32-114, Nederlandse vertaling (enigszins bewerkt): *Erasmus in den spiegel van zijn brieven*, 27-31.

RECTIFICATIE

Door een misverstand is tegenover de titelpagina van het *Rotterdams Jaarboekje* 1998 het door Holbein geschilderde portret van Erasmus afgebeeld, dat zich thans in het Louvre te Parijs bevindt, in plaats van het portret door Holbein dat in het bijschrift werd omschreven. Dát portret is tegenover de titelpagina in dit jaarboekje opgenomen.